

**ДВНЗ “ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я.ГОРБАЧЕВСЬКОГО**

МОЗ УКРАЇНИ”

Кафедра неврології, психіатрії, наркології та медичної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
проф. А.Г. Шульгай

“ ____ ” _____ 2016_ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

напрямок підготовки 1201 МЕДИЦИНА
спеціальність 7.12010001 «ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА»
факультет медичний
навчальний рік 2016-2017

Розробники:

канд. мед. н., доцент кафедри неврології,
психіатрії, наркології та медичної психології
доц. Венгер О.П.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри неврологія, психіатрія,
наркологія та медична психологія

Протокол від “__20_” (місяць) ____ травня _____ 2016__ року № _9

Завідувач кафедри неврології,
психіатрії, наркології та медичної психології _____ (Шкробот С.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

_©_____, 2016 рік
© _____, 2017_ рік

2016 – 2017 навчальний рік

1. Опис навчальної дисципліни

Опис навчального плану з дисципліни «Медичної психології» для студентів медичного факультету

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань: 1201 «Медицина»	Нормативна	
	Спеціальність: 7.12010001	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 45	«Лікувальна справа»,	4-й	
		Семестр	
		7-й	8-й
		Лекції	
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	8 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		27 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
		Залік (зарах)	Залік (зарах)

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): - для денної форми навчання – %; %.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		П	лаб.	інд.	с. р.
1	2	4	1	0	6
<i>Загальні питання медичної психології</i>					

Тема 1. Предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини. Поняття про психічне здоров'я.	6	2	2	-	-	2
Особистість та хвороба. Внутрішня картина хвороби.	6	2	2			2
Стан психічних функцій і хвороба	4		2			2
Разом	16	4	6			6
<i>Практичні аспекти медичної психології</i>						
Тема 2. Психологія медичних працівників.	4		2			2
Психологія лікувально-діагностичного процесу.	4	2	2			
Психосоматичні розлади.	5		2			3
Психологічні особливості хворих з різними захворюваннями.						
Психологічні аспекти залежної, суїцидальної поведінки, танатології та евтаназії.						
Психогігієна, психопрофілактика, основи психотерапії.						
Усього годин	45	8	12			27
ІНДЗ – не передбачено	-		-			-

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення медичної психології - кінцеві цілі встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за фахом відповідно до блоку її змістового модулю і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Опис цілей сформульований через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей до кожного модулю або змістового модулю сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни.

Завдання:

- Демонструвати володіння принципами медичної деонтології, запобігати виникненню ятрогенні і корегувати наслідки ятрогенних впливів

- Використовувати засоби психогієни, психопрофілактики та основні методи психотерапії у медичній практиці
- Визначати психосоматичні і соматопсихічні взаємовпливи у хворих
- Визначати психічний стан та рівень соціально-психологічної адаптації хворих за допомогою методів психологічного дослідження
- Демонструвати вміння спілкуватися з колегами, хворими та їх родичами, з урахуванням їх психологічних особливостей, сприяти створенню здорового психологічного клімату у медичному середовищі

Під час практичних занять рекомендовано звернути увагу, що психологічний стан людини має велике значення у виникненні соматичної хвороби, обумовлює особливості її перебігу, визначає розвиток та успіх лікування. Правильне розпізнання та вірне розуміння хвороби можливі при умові знання індивідуальних особливостей хворого, індивідуальний підхід до хворого забезпечує глибину та витонченість діагностики, визначення прогнозу хвороби, раціональний вибір найбільш ефективного лікування. Особливо слід виділити особливості психологічного стану хворих з різними хворобами, широко впроваджені міжпредметні зв'язки з усіма клінічними дисциплінами.

Під час вивчення теми "Медична психологія в діяльності лікаря і лікувальних колективів" потрібно звернути увагу на психологічний аналіз професійної діяльності лікаря, медичного персоналу, їх ставлення до хворого, психологію хворих, на їх стосунки між собою, ролі психічних факторів у виникненні психосоматичних хвороб, ятрогенії, психологічний клімат в медичних установах.

Інтенсифікація сучасного виробництва, урбанізація, різноманітність та ускладненість форм людських взаємовідносин пред'являють підвищені вимоги до психоемоційного стану людей. У зв'язку з цим рекомендовано приділити особливу увагу проблемі формування та підтримання психічного здоров'я людини.

Практичні заняття повинні допомогти майбутньому лікарю пізнати свої особистісні якості та індивідуальні особливості за допомогою тестів, вправ, виробити свою тактику поведінки з хворими, залежно від хвороби, набути навички корекції переживань хворого у зв'язку з хворобою, корекції психологічного реагування особистості на ті чи інші стресори, формувати адекватні взаємовідносини лікаря, медичного персоналу і хворого, моделювати навички професійної поведінки, імідж медичного працівника.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- ✓ Знати типи внутрішньої картини хвороби і типи реагування пацієнта на захворювання.
- ✓ Диференціювати психологічні особливості хворих при різних соматичних захворюваннях, визначати необхідність психологічної корекції з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта.
- ✓ Знати основні діагностичні алгоритми станів залежності (хімічна, Інтернет, гемблінг) й співзалежності та вміти їх застосовувати у практичній діяльності для профілактики та корекції.
- ✓ Знати основні шляхи психопрофілактики суїцидальної поведінки та вміти своєчасно виявляти суїцидальні тенденції.

вміти:

- ✓ Самостійно вести спрямовану психологічну бесіду з хворими, складати психологічний анамнез хвороби та життя, оцінювати психологічний стан хворого з формулюванням висновку експериментально-психологічного обстеження.
- ✓ Вміти виявляти акцентуації характеру, а також проводити диференційовану психокорекцію виявлених особливостей особистості.
- ✓ Формувати адекватне відношення до захворювання у пацієнта і підтримувати його на всьому протязі лікувально-діагностичного процесу.
- ✓ Дати психогігієнічні поради пацієнту соматичного профілю.
- ✓ Виробити тактику спілкування з хворими та їх родичами з урахуванням принципів лікарської етики і деонтології.
- ✓ Оцінити і провести корекцію взаємовідносин хворого з медичним персоналом.
- ✓ Зробити аналіз професійно важливих якостей лікаря.
- ✓ Вміти впроваджувати заходи первинної психопрофілактики синдрому емоційного вигорання в медичному середовищі

4. Програма навчальної дисципліни

МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Загальні питання медичної психології

Конкретні цілі:

- *Трактувати основні завдання медичної психології*
- *Пояснювати місце медичної психології серед медичних дисциплін*
- *Засвоїти поняття "психіка", "психічне здоров'я"*

- *Пояснювати принципи та методи проведення психологічного дослідження та інтерпретації його результатів*
- *Пояснювати структуру особистості*
- *Визначати тактику поведінки у спілкуванні з людьми, які мають акцентуовані риси характеру*
- *Робити висновки про рівень інтелектуального розвитку хворого*
- *Пояснювати вплив хвороби на пізнавальні процеси людини*
- *Аналізувати вплив емоцій на стан здоров'я людини*
- *Пояснювати вплив хвороби на свідомість та самосвідомість людини*
- *Робити висновок про тип відношення хворого до його хвороби*

Тема 1. Предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини. Поняття про психічне здоров'я.

Предмет і задачі медичної психології. Медична психологія як одночасно і психологічна, і медична наука. Теоретичні і методологічні основи медичної психології. Роль медичної психології у формуванні сучасних уявлень про єдність соматичного і психічного. Роль медичного психолога у діагностичному, лікувальному, реабілітаційному процесах.

Розвиток медичної психології у світі і на Україні. Внесок робіт О.Р.Лурія, П.С.Виготського, М.О.Бернштейна, П.К.Анохіна, К.К.Платонова, Б.В.Зейгарнік, П.Ф.Бурлачука, В.М.Блейхера на розвиток світової та вітчизняної медичної психології. Перспективи розвитку медичної психології.

Методи психологічного дослідження: спостереження, самоспостереження, цілеспрямована психологічна бесіда. Експериментально-психологічні методи, їх роль у психологічній діагностиці хворих. Принципи побудови комплексного психологічного дослідження з урахуванням віку та культурних особливостей пацієнтів.

Визначення психічного здоров'я та рівнів психологічної адаптації людини. Критерії здоров'я ВООЗ.

Тема 2. Особистість та хвороба. Внутрішня картина хвороби.

Психічна структура особистості: темперамент, характер, інтелект, здібності. Класифікація темпераментів. Їх роль у формуванні характеру. Вплив особливостей піку та хронічних захворювань на особистість людини.

Визначення акцентуації особистості. Типологія акцентуацій, класифікації акцентуацій особистості по К.Леонгарду, М.Є.Личко. Тактика поведінки лікаря з пацієнтами, що мають акцентуовані риси особистості.

Внутрішня картина хвороби: суб'єктивне сприймання захворювання пацієнтом. Основні сфери внутрішньої картини хвороби: сенсорна, емоційна, вольова, раціонально-інформативна. Роль особливостей клінічних проявів захворювання, тяжкості перебігу та прогнозу. Обставини життя хворого, при яких перебігає хвороба, преморбідні особливості (вік, темперамент, акцентуація характеру, ступінь чутливості до стресу). Типи хворих. Класифікація основних типів відношення до хвороби (гармонійний, анозогнозичний, іпохондричний, депресивний, зневажливий, нозофобний, нозофільний, утилітарний та ін.), особливості поведінки хворих з такими типами реагування на хворобу.

Діагностика основних типів відношення до хвороби. Додаткові психодіагностичні методики, трактовка результатів дослідження.

Вплив відношення до хвороби на подальший перебіг захворювання та прогноз. Агравация, симуляція, дисимуляція, госпіталізм. Принципи психотерапевтичної корекції відношення до хвороби, тактика лікаря відносно хворих з патологічними типами реагування на хворобу.

Тема 3. Стан психічних функцій і хвороба

Клініко-психологічні аспекти пізнавальної діяльності. Вплив хвороби на пізнавальні процеси людини: особливості відчуттів та сприймання у соматично хворих, зміни уваги. Вплив особливостей інтелекту хворого на лікувальний процес: інфантилізм, олігофренія, деменція. Вплив порушень мови на лікувальний процес: дизартрія, заїкуватість, мутизм.

Клініко-психологічні аспекти емоційно-вольової сфери. Вплив хвороби на емоційно-вольову сферу людини. Проблема невідреагованих емоцій та ауторелаксація. Вплив хвороби на емоційний стан. Нозогенія. Хворобливі зміни емоцій: тривога, депресія, емоційна лабільність. Вольові якості особистості: витримка, рішучість, наполегливість, ініціативність, організованість та їх роль у лікувальному процесі. Зміни волі, потягів та поведінки під час хвороби (гіпобулія, абулія, астенія).

Свідомість, самосвідомість, їх рівні. Теорія безсвідомого. Психодинамічний підхід у медицині. Критерії не порушеної свідомості. Стани свідомості у хворого: при стомленості, сонливості, афективно-звужений стан. Особливі стани свідомості.

Практичні аспекти медичної психології

КОНКРЕТНІ ЦІЛІ:

- *Інтерпретувати професійні якості медичних працівників,*
- *Аналізувати психологічні основи взаємовідношень у медичному колективі*
- *Трактувати умови створення здорового психологічного клімату у медичному середовищі*
- *Інтерпретувати методи попередження і вирішення конфліктів*
- *Аналізувати психологічні особливості хворих з різними видами патології*
- *Інтерпретувати вплив на перебіг і лікування основного захворювання психологічних змін у хворих*
- *Пояснювати особливості суїцидальної поведінки хворих з різними захворюваннями.*
- *Трактувати поняття „психосоматика“, „психосоматичний“*
- *Пояснювати механізми впливу гострого емоційного стресу на стан психічного здоров'я людини*
- *Пояснювати особливості психосоматичних реакцій, психосоматичних розладів*
- *Аналізувати умови праці та побуту, особливості сімейних і шлюбних взаємин та робити висновки про наявність факторів, які негативно впливають на психічне здоров'я*
- *Робити висновки про шляхи первинної або вторинної психопрофілактики реабілітації для хворих з різними захворюваннями*
- *Пояснювати особливості методів психотерапії, показання та протипоказання до їх використання*
- *Робити висновок про напрямок корекції патологічного відношення хворого до його хвороби*

Тема 4. Психологія медичних працівників

Основні мотиви вибору професії медичного працівника. Основні вимоги до особистості медичних працівників. Значення професійної орієнтації у виборі професії медика.

Важливі професійні якості лікаря. Визначення понять „лікарський обов'язок" і „лікарська таємниця". Лікарські помилки: причини і види. Психологічні типи лікарів. Професіограма лікаря загальної практики (знання і уміння, професійні практичні навички) та вимоги до особистості.

Поняття про професійну деформацію. Особливості професій, при яких розвивається професійна деформація. Ознаки професійної деформації, „синдром вигорання". Шляхи його попередження.

Основи спілкування з колегами, умови створення здорового психологічного клімату у медичному середовищі. Дотримання правил деонтології і субординації. Дотримання морально-етичних вимог. Здатність до емпатії та стиль спілкування. Емоційне задоволення від контактів між членами колективу. Створення умов для самоактуалізації особистості. Види спілкування в медичному середовищі міжособисте. індивідуально-групове, колективно-індивідуальне. групове. Особливості спілкування між лікарями, лікар-медсестра.

Тема 5. Психологія лікувально-діагностичного процесу.

Психологічні основи спілкування у лікувальному процесі. Комунікативна компетентність, її роль в ефективній і безконфліктній взаємодії. Функції спілкування: інформаційно-комунікативна, регуляторно-комунікативна. афективно-комунікативна. Роль психологічних особливостей лікаря і медичної сестри, „ідеальний лікар" та „ідеальна медична сестра".

Психологічні особливості етапів» діагностичного процесу. Медична деонтологія. Інформування хворого про діагноз. Взаємодія та спілкування лікаря з хворими та їх родичами. Патерналізм, його роль в діагностичному процесів. Значення психологічної установки хворого.

Конфлікти в медичному середовищі, їх різновиди. Схема розвитку конфлікту. Конфлікти в діяльності лікаря. Особливості конфліктів між особами, що діють в лікувально-діагностичному процесі. Способи вирішення та попередження конфліктів.

Тема 6. Психосоматичні розлади

Психосоматичний підхід и медичній психології та медицині. Психосоматичний підхід як принцип лікувальної діяльності . Біопсихосоціальна концепція хвороби.

Емоційний стрес як фактор етіопатогенезу психосоматичних розладів. Психосоматичні взаємозв'язки. Вплив психологічних факторів на перебіг соматичних розладів. Теорії психосоматичних взаємовідношень: психоаналітична, нейрогуморальна, фізіологічна, кортико-вісцеральна".
Механізми психологічного захисту особистості. Поняття адаптації та дезадаптації. Порушення адаптації, дистрес.

Класифікація психосоматичних розладів. Непатологічні психосоматичні реакції: моторні, вісцеральні, сенсорні та ін. "Великі" психосоматичні захворювання. Принципи профілактики психосоматичних розладів.

Тема 7. Психологічні особливості хворих з різними захворюваннями.

Психологічні зміни при захворюваннях серцево-судинної системи, бронхів та легень, травного тракту, нирок, при інфекційних захворюваннях, туберкульозі, СНІДі, ендокринних, нервових та психічних захворюваннях. Психологічні зміни у хворих жінок в гінекологічному стаціонарі. Психологічні особливості жінок у період вагітності та родів. Особливості психології хворих дітей та людей похилого віку.

Психологічні особливості хворих в хірургічному стаціонарі в до- і післяопераційному періоді. Психологічні особливості хворих в стоматології, офтальмології, отоларингології, ортопедії і травматології, онкології. Вплив на психіку людини вроджених та набутих фізичних дефектів.

Тема 8. Психологічні аспекти залежної, суїцидальної поведінки, танатології та евтаназії.

Психологічні аспекти залежності від психоактивних речовин, надцінні захоплення захоплення, інтернет-залежність, залежність харчової поведінки. Психологічні особливості залежної особи в лікувальному процесі: сімейні та соціальні відношення залежної особи, співзалежність.

Суїцидальна поведінка, профілактика і раннє розпізнавання суїцидальних тенденцій. Суїцид, мотиви і цілі. Різновиди суїцидальної поведінки: протестна. "заклик", "самопокарання", „відмови". Своєчасне виявлення суїцидальних думок та намірів. Роль соціальних служб, служба довіри.

Особливості суїцидальної поведінки у соматично хворих: СНІД, в онкології, при вроджених та набутих фізичних дефектах. Психологічні особливості суїцидальної поведінки при залежностях.

Психологічні аспекти умирання та смерті. Евтаназія: за і проти.

Тема 9. Психогігієна, психопрофілактика, основи психотерапії.

Визначення понять "психогігієна", "психопрофілактика", первинна та вторинна психопрофілактика. Основні розділи психогігієни: вікова

психогігієна, психогігієна праці і побуту, сім'ї і сексуального життя. Шляхи збереження і зміцнення психічного здоров'я. Принципи психопрофілактики праці, побуту, сім'ї і сексуальних відносин. Роль лікаря загальної практики в профілактиці нозопсихологічних проявів. Реабілітація соціальна та професійна, її основні розділи. Адаптація та компенсація.

Психотерапія як галузь медичної психології та медицини. Основні сучасні методи психотерапії. Принципи психотерапії. Непряма психотерапія, плацебо.

Методи та техніка проведення, раціонального переконання, сугестії у стані бадьорості (навіювання), релаксації. Показання та протипоказання для проведення гіпносугестії, індивідуальної та групової раціональної психотерапії, методів психоаналітичної та психодинамічної психотерапії, аутопсихотерапії (аутотренінг та медитативні техніки), гештальт-терапії, нейро-лінгвістичного програмування, арт-терапії. Психотерапія в роботі лікаря загальної практики. Психотерапевтична корекція відношення до хвороби. Психологічна допомога у кризових періодах та психологічні особливості надання медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Медична психологія		
<i>Загальні питання медичної психології</i>		
1	Визначення, предмет і задачі. Розвиток медичної психології у світі і на Україні. Роль медичної психології у формуванні сучасних уявлень про єдність соматичного і психічного. Психосоматичні і соматопсихічні взаємодії: основні теоретичні концепції. Визначення психічного здоров'я. Критерії ВООЗ	2
2	Психологія особистості. Сучасні теорії особистості. Особливості особистості різних вікових груп. Особистість і хвороба. Внутрішня картина хвороби, типи хворих. Класифікація основних типів відношення до хвороби. Вплив відношення до хвороби на подальший перебіг захворювання та прогноз, тактика лікаря відносно хворих з	2

	патологічними типами реагування на хворобу.	
Практичні аспекти медичної психології		
1	Психологія діагностичного процесу, взаємовідносини «лікар-хворий», «медсестра-хворий», контакти з рідними хворого. Психологічні основи спілкування у лікувальному процесі: комунікативна компетентність, функції спілкування. Роль психологічних особливостей лікаря і медичної сестри, «ідеальний лікар» та «ідеальна медична сестра». Медична деонтологія.	2
2	Психологічні особливості хворих при терапевтичних, хірургічних захворюваннях. Психологічні особливості жінок при вагітності та родах. Особливості психології хворих дітей та людей похилого віку.	2
Всього		8

6. Теми семінарських занять – не передбачено

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назві теми	Кількість годин
Медична психологія		
Загальні питання медичної психології		
1	<p>Методи психологічного дослідження. Експериментально-психологічні методи, їх роль у психологічній діагностиці хворих. Принципи побудови комплексного психологічного дослідження.</p> <p>Акцентуйовані особистості, визначення та типологія. Діагностика основних типів відношення до хвороби. Вплив відношення до хвороби на подальший перебіг захворювання та прогноз. Агравация, симуляція, дисимуляція, госпіталізм. Принципи психотерапевтичної корекції відношення до хвороби, тактика лікаря відносно хворих з патологічними типами реагування на хворобу. Додаткові психодіагностичні методики, трактовка результатів дослідження.</p> <p>Клініко-психологічні аспекти пізнавальної діяльності та емоційно-вольової сфери. Свідомість, самосвідомість, їх</p>	6

	рівні, стани свідомості у хворого.	
<i>Практичні аспекти медичної психології</i>		
1	<p>Основні вимоги до особистості медичних працівників. Психологічні типи лікарів. Професіограма лікаря загальної практики. Поняття про професійну деформацію. Особливості професій, при яких розвивається професійна деформація. Ознаки професійної деформації, „синдром вигоряння”. Шляхи його попередження. Спілкування в медичному середовищі, умови створення здорового психологічного клімату. Особливості спілкування між лікарями, лікар – медична сестра.</p> <p>Психологічні особливості етапів діагностичного процесу, інформування хворого про діагноз. Патерналізм, його роль в діагностичному процесі. Значення психологічної установки хворого. Конфлікти в медичному середовищі, їх різновиди. Способи вирішення та попередження конфліктів.</p> <p>Психосоматичні взаємозв'язки. Вплив психологічних факторів на перебіг соматичних розладів. Поняття адаптації та дезадаптації. Класифікація психосоматичних розладів. Теорії психосоматичних взаємовідношень. Механізми психологічного захисту особистості. Принципи профілактики психосоматичних розладів.</p> <p>Психологічні особливості хворих при туберкульозі, СНІДу, онкологічної патології, ендокринних, нервових та психічних захворюваннях. Психологічні особливості хворих в стоматології, офтальмології, отоларингології, ортопедії і травматології. Вплив на психіку людини вроджених та набутих фізичних дефектів.</p> <p>Психологічні аспекти залежної поведінки. Суїцидальна поведінка, профілактика і раннє розпізнавання суїцидальних тенденцій. Психологічні аспекти вмирання та смерті. Евтаназія.</p> <p>Основні методи психотерапії в роботі лікаря загальної практики. Показання та протипоказання для проведення основних методів психотерапії. Непряма психотерапія, плацебо. Психотерапевтична корекція відношення до хвороби. Психологічна допомога у кризових періодах.</p>	6
Всього		12

8. Теми лабораторних занять – не передбачено

9. Самостійна робота

№ з/п	ТЕМА	Кількість годин
Медична психологія		
<i>. Загальні питання медичної психології</i>		
1.	Підготовка до практичних занять-теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	7
<i>Практичні аспекти медичної психології</i>		
2.	Підготовка до практичних занять-теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	8
4.	Індивідуальна СРС: розробити схему відповідності типів відношення до хвороби до акцентуації особистості	12
	Разом СРС	27

10. Індивідуальні заняття – не передбачено

11. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація хворого, ілюстрація, презентація теми заняття; практичні – практична робота, задачі, таблиці, тести.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи:

аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи:

проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

12. Методи контролю

Форми контролю і оцінювання дисципліни

При оцінюванні знань студентів надається перевага стандартизованим методам контролю: тестування (усне, письмове, комп'ютерне), структуровані письмові роботи, структурований контроль практичних навичок.

Оцінка з дисципліни визначається як середня з оцінок за модуль, на який є структурована навчальна дисципліна.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності і виражається за 200 бальною системою.

Форми контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок.

Форми поточного контролю:

Теоретичні знання – тестові завдання, комп'ютерне тестування, індивідуальне опитування, співбесіда, письмові роботи.

Практичні навички та вміння – самостійне виконання індивідуальних завдань та вміння робити висновки, проводити пато-психологічне дослідження, вміння самостійно проводити первинне психологічне інтерв'ю, виконувати окремі міроприємства при невідкладних станах, написання схем та алгоритмів психотерапії. Підсумковий контроль здійснюється на основі теоретичних знань, практичних навичок та умінь.

Підсумковий контроль засвоєння модуля відбувається по завершенню вивчення блоку відповідних змістових модулів і вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Форми підсумкового контролю:

Теоретичні знання – система питань письмового та комп'ютерного тестування.

Практичні навички та вміння –

1) дослідження студентами порушень психічних функцій в клінічних бесідах з хворими або на підставі клінічних прикладів, записаних у відеофільмах, кінофільмах, поданих у комп'ютерних програмах та інших навчальних технологіях (оцінка та аналіз психічного стану, симптомів, синдромів психічних порушень, визначення етіологічних факторів, патогенетичних механізмів, типу перебігу захворювання);

2) обґрунтування психологічних розладів, визначення тактики ведення хворих, призначення психотерапевтичної допомоги;

3) вирішення ситуаційних задач (оцінка і аналіз психологічного стану, симптомів та синдромів психічних порушень, визначення тактики ведення хворого)

Рекомендується студентам на практичних заняттях коротко записувати теоретичний матеріал, дані про перебіг захворювання у даного хворого.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модулю (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за результатами модульного підсумкового контролю – 80 балів.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

Студенту за кожний етап практичного заняття (практична частина, семінарське обговорення, письмовий контроль) виставляється оцінка за 12-бальною шкалою. Потім виводиться середнє арифметичне значення трьох оцінок, яке виставляється в журнал.

На практичній частині за кожен етап роботи виставляється оцінка наступним чином: студент оглядає пацієнта. За виконанням практичної роботи ретельно слідкує викладач. Студент оформляє протокол дослідження хворого. На цьому етапі студент може отримати 12 балів.

Мінімальний середній бал, з яким студент допускається до складання підсумкового контролю модуля – 4 бали.

Підсумковий контроль:

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення модуля. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів не меншу за мінімальну.

Форма проведення підсумкового контролю має бути стандартизованою і включати контроль теоретичної і практичної підготовки. Конкретні форми контролю з медичної психології визначаються у робочій навчальній програмі.

Максимальна сума балів підсумкового контролю дорівнює 80.

Підсумковий вважається зарахованим, якщо студент набрав не менш **50 балів**.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з медичної психології виставляється лише тим студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Кількість балів, яку студент набирає з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з модулів дисципліни і підсумкового контролю засвоєння модуля.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

Конвертація кількості балів з психіатрії та наркології в оцінку за шкалою ECTS та 4-р'юх бальну (традиційну)

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у шкалу ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Відсоток студентів визначається на виборці студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у 4-р'юх бальну шкалу таким чином:

Оцінка ECTS	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
A	«5»
B, C	«4»
D, E	«3»
FX, F	«2»

Оцінка з дисципліни FX та F («2») виставляється студенту, якому не зараховано хоча б один модуль з дисципліни.

Оцінка FX («2») виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали модульний підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю, не більше 2-ох разів, під час зимових канікул та впродовж двох (додаткових) тижнів після закінчення весняного семестру за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершені вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля, або не набрали за поточний навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
	A	відмінно	зараховано
	B	добре	
	C		
	D		
	E		
	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Матеріали підготовки до практичних занять
2. Матеріали підготовки до лекцій.
3. Презентації лекцій.
4. Методичні вказівки до практичних занять.
5. Варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів.

6. Тестові завдання для контролю.
7. Тестові завдання для щоденного контролю.
8. Варіанти теоретичних питань для самостійного вивчення.
9. Таблиці
10. Атлас для експериментального дослідження

15. Рекомендована література

Базова

1. Спіріна І.Д., Вітенко І.С., Наприєнко О.К. та ін.. Медична психологія: державний національний підручник – Дніпропетровськ: ЧП «Ліра» ЛТД, 2012. – 444с.
2. Вітенко І.С. Сімейна медицина. Психологічні аспекти діагностики, профілактики і лікування хворих / І.С. Вітенко, О.О. Чабан, О.О. Бусло – Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. – 187с.
3. Медична психологія: Підручник / І.С. Вітенко. – К.: Здоров'я, 2007.
4. Медична психологія. Навчальний посібник, рекомендованою МОНУ для студентів ВНЗ / Пшук Н.Г., Маркова М.В., Кондратюк А.І., Стукан Л.В. – Вінниця, 2010. – 136 с.

Допоміжна

1. Загальна та медична психологія (практикум) / Під заг. ред. проф. І.Д. Спіріної, проф. І.С. Вітенко. – Дніпропетровськ, АРТ ПРЕС, 2002. 176 с.
2. Данилов Л.Ю. Клинические типы функциональных психосоматических расстройств в детско-подростковом возрасте // Журнал невропатологии и психиатрии им. Корсакова, том 90, №8, 1990
3. Александер Ф. Психосоматическая медицина. Принципы и практическое применение / Ф. Александер. – М.: Эксмо-Пресс, 2002. 352 с.
4. Амон Г. Психосоматическая терапия. – СПб.: Изд-во «Речь», 2000. – 238 с.
5. Косырев В.Н. Клиническая психология: Учеб.-метод. комплекс для Рос. Федерации; Тамб. гос. ун-т им. Г.Р. Державина. Тамбов: Изд-во ТГУ им. Г.Р. Державина, 2003. 451 с.

16. Інформаційні ресурси

1. Матеріали для підготовки студентів до практичних занять.
2. Матеріали для підготовки студентів до лекцій.